

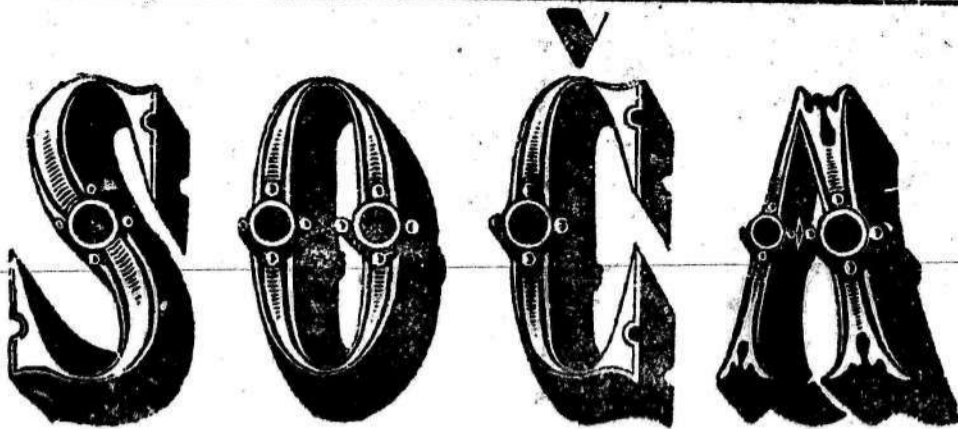
„Soča“ izhaja vsak četrtrek in velja pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.39
Četrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po slamicah“ se plačuje za navadno tristo no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasiloslovenskega političnega društva goriskega za brambo narodnih pravic.

Jugoslovansko bojišče.

Uže bode kmalo mesec dnij, od kar je oznanilo grmenje srbskega topa začetek boja med Srbi in Turci, a še do danes nij prišlo do odločilne bitke. Od dne do dne poročajo se o malih praskah brez vsacega večjega pomena. Turci so dobili pomoči iz vseh krajev in tudi srbska vojska pomnožila se je iz Beograda in po raznoterih ustaških oddelkih, a vendar se še do danes nij nobena stranka upala resno zagrabiti svojega sovražnika; stvari stojé še vedno tako, kakoršne so bile v začetku znamenitega boja. Dozdeva se sicer, da so Turci prešli teden poskušali ne večih straneh srbska krdela vreči iz njenih pozicij čez srbsko mejo, a njihova namera izpodletela jim je povsod. Prav resno zagrabili so bili Turci Cernajevovo vojsko na vzhodni strani od Sofije čez Gramalo sem, a bili so nazaj vrženi. Bojevali so se na obeh straneh jako srdito in izguba bila je na obeh straneh velika. Da so se morali Srbi zares hrabro bojevati, je lahko umljivo, če pomislimo, da ako bi bili tukaj Turci zmagali, bi bila tudi situacija Cernajevove vojske jako kritična postala. Kar so pred tednom uže turška poročila pravila, da so se Srbi zapustivši svoje pozicije pri Ak-Palanki in Babini glavi na srbsko mejo umaknili, godilo se je v novejšem času brez vsacega boja vsled določbe generalnega štaba srbskega v Paračin-u. Ker se močno o tem govori, da bode Srbija v kratkem času odločilen udarec na Turčine poskušala, sklepamo, da se je ves vojni načrt izpremenil. Čakajmo toraj v potrpežljivosti domnevnih dogodkov.

Na Timoku nakopičil je bil Lešjanin 10000 mož in s temi zagrabil 12000 Turkov pri Velikem Ivoru. Vzel je bil uže Turkom tri šance, a v tem hipu došla je Osman paši izdatna pomoč in srbska vojska prisiljena je bila pridobljene pozicije zopet zapustiti in na Timok nazaj se pomakniti. Padlo je mnogo srbskih junakov, a še več turških krvolokov. Turci pokopavali so dva dni svoje mrtve, srbske pustili so pak na prostem oropane in vse razrezane in razmesarjene. Istodobno bil se je majhen oddelek prostovoljcev pri Bregovem na turških tleh s petkrat močnejšim krdelom redne turške vojske. Umi se samo po sebi, da so morali prostovoljci nazaj umakniti se, a Turci brzojavili so na vse strani, da so Srbe slavno zmagali. Ostalo je po njihovih poročilih obilnatih 500 mrtvih in nekaj tisuč ranjenih na bojišči, akoravno nij bilo prostovoljcev več kot 350 mož.

Tudi pri Zvorniku skušali so Turci Srbe iz pridobljenih pozicij vreči. Napad bil je jako ljut in srdit, a še hrabrejša je bila branitev srbskih vojakov, koji so Turke s krvavimi glavami v veliki Zvornik nazaj poslali; zdaj pak Srbi Zvornik oblegajo in ga bombardirajo.

Po novejših poročilih prijeli so Turci Alimpičevo vojsko pri Bjelini, da bi jo čez Drino vrgli. Boj je bil jako hud in Turci bili so po polnem pobiti, kajti obležalo je mrtvih Turkov 2500, ranjenih pak je bilo nad 4000. Lovili in podili so Srbi Turke in jih sekali, dokler jih nij velika ploha v prodiranju zadržala. Bjelinski Turki dobili so jih v tem boju toraj tako po plečah, da se ne bodo več upali Srbe zagrabiti. Nadejamo se, da bode sedaj Alimpič svojo zmago uporabil ter da bode energično Bjelino napadel in si jo osvojil, kajti potem oderta in prosta mu bode pot do Sarajeva, kjer se s Černogorci združi.

Zachova vojska, o koji nij uže tako dolgo nič bilo slišati, poprijela je na vseh straneh, česar smo se uže v zadnjem listu nadejali, ofenzivo. Arhimandrit Dušič vrgel je Turke na desnem iz njihovih pozicij; vzel jim je nekaj utvrjenih višin in kul ter baje pretergal yso zvezo Bosne s Turčijo. Isto tako posrečilo se je Colak Antiču na levi strani Turke premagati in jim znamenite utvrjene pozicije vzeti. Zdaj pak bode Zach s srednjo vojsko naprej pomikal se na Sjenico in nadejamo se, da bode v kratkem času vsa stara Srbija v srbski oblasti in bosniška turška vojska po polnem ločna od Turčije.

Srbski vojni minister Nikolić inspiciral je po drinsko vojsko. Govori se, da bode on prevzel povelje ob Drini, mej tem ko drugi listi poročajo, da je za to mesto nek viši ruski oficir designiran. Alimpič pak odide k Zachovej vojski na jugu.

Zares jako previdni so Černogorci. Dan za dnem pomikajo se počasu naprej, počec Turke na Mostar iz vsacega še tako malega kraja. Dospevši do Nevesinja naleteli so na jak upor mnoge turške posadke, a po šest ur trajajočem streljanju s topovi razsipati so se začeli turški nasipi in Černogorci vzeli so jih v naskoku. Černogorci izgubili so 60 mrtvih in ranjenih, Turki pak 200 mož. Komunikacija Nevesinja z Mostarom je popolnem v rokah Černogorcev. Iz južnega črnogorskega bojišča nij nič posebnega zavuježati.

Dopisi.

V Gorici, dne 26. julija. (Pasji dnevi. — Finančne operacije mestnega zastopa. — Mestna hranilnica. — Instrukcija županom. — Hudo vreme. — Citalnica goriska in solkauska.) Slovansko-turška vojska je priskrbela politikom in poročevalcem iz bojišča zlute čase. Resnične in domisljene kombinacije evropskih kabinetov, raztelitev Turčije na eni strani, neumljeno vdrihanje po jugoslovanskih borilcih za vero in svobodo na drugi, večno številjenje obestranskih vojsk, nikdar zanesljiva poročila o krvavih bitvah, o preganjanju in mučenju uboge raje, o surovostih Srbov in Črnogorcev — vse to in še mnogo drugega laje dotičnim dopisnikom in dopisnikom gradiva na kupe, da jim peró nikdar ne more zastati. Za goriskega kronista pa so nastopili pasji dnevi — ostal je čisto na suhem, če neč morda še dalje poročati o prehodnih finančnih operacijah mestnega zastopa, katere se vlačijo brez konca in kraja od seje do seje. 22. t. m. so mestni očetje zopet sedeli in sklepali o posojilih, zaradi katerih se mora zdaj mesto sé zasobiti pogajati, ker so vprašanja pri javnih zavodih tako naločastno izpodletela. Za enkrat je posodil g. mestni starešina J. J. Strekel 50.000 gold. in ponudbo za drugih 30.000 gld. je sprejelo starešinstvo od g. Fr. Kunz-a, pooblastivši župana, da sprejme še druge enake ponudbe do 50.000 gld.

Dalje je sklenilo starešinstvo, da se ima ustanoviti rezervni zalog v namen, da se poplačajo mestni dolgovi. V to sorto se ima postaviti vsako leto od 1877 naprej v mestni proračun 4000 gld. V ta zalog se bodo stekale tudi takse, katere bodo plačevali privatni, da bodo smeli postavljati večje nagrobne spominke na novo pokopališče itd.

Pomenljiv je še drug starešinstveni sklep, kateri meri na to, da se osnuje mestna hranilnica — gotovo jako koristen zavod — a naši mestni očetje ga ne bodo tako hitro izveli, saj jim še druge uže izvršljive reči ne grejo nič kaj izpod rok. Koliko let se na pr. uže razpravljajo vprašanja zaradi novega vodotoka, zaradi prepotrebne kopelji, ali vzemimo maenčnost zaradi zagraje mestnega vrta in dr., — a nobeno ni še prav rešeno in kder se kaj začinja — pomika se polžev pot naprej.

Prihodnjo sredo so klicani vsi župani in obč. tajniki našega političnega okraja k okrajnemu glavar-

LISTEK.

Znamnje časa.

(J. Trnogorški).

Ko v starih časih zmagonosna četa
Čez Bospor skoči, kron se polastuje,
Znak svobode zatira i najhuje
Okove narodom krščanskim spleta;

Ko grda spaka zmer se dalje kreta
Pred Bečom čepne in ga obkoluje:
Europa vsa preplašena steguje
Roké in srca gor v nebesa sveta,

Po cerkvah se zahvalne pesmi viža
Odmeva, ko Sobieski kralj prijaha
In v prah odtisne zatiralca križa.

Dans lažiliberalč gorostasne
Kresa plame od skrbi in straha,
Češ: čibuku *) se skoraj lula vgasne!

*) Čibuk = dolga cev turške lule.

Tugomer.

Tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič

6.

Jurčič ima v svojej mnogoljudnatej tragediji samo tri ženske, a izmej teh treh je vsaka tako na svojem pravem mestu, da v vsej igri, v kateri igra 17 mož (brez ljudske množice) ne pogrešamo nobenega ženskega značaja več.

Zorislava, žena Tugomerova, je vsa prava ženska: ljubeča, zvesta zaročnica pa skrbna mati. Vse njeno življenje prešinja samo jedna misel, samo jeden čut: kako bi stregla svojemu vrlému možu, kako bi ga varovala vsake nevarnosti in pa, kako bi skrbela za svoje ljubljeno dete. O bojih za domovino in svobodo Zorislava nema pojma. Ne, da bi ne ljubila domovine, tudi ona se čuti Slovenko, toda tega ne more umeti, zakaj ravno Tugomer, preljubljeni mož njen, zapušča njo in nje sladko dete ter hodi po tako nevarnih potih. Lepe so besede, katere govori svojemu v boj odhajajočemu možu:

„ . . . . Tugomer, ti družje moje!
Bojim o tebi se, če prag prestopiš,
Bojim se, ako te ne vidim sama;
Trepečem, izgubiti večno te!
Oh skoraj pridite mi, blagi časi,

Da bi domá ostajal ti, ne hodil
Po takih smelih potih, kakor zdaj!
A paziti se hočeš, Tugomer,
Izreci to besedo!“

A Tugomer se nij pazil v boji! Boril se je kakor razkačen lev ter smrtno ranjen obležal na krvavih tleh. Vsega v ranah in krvi ga Zorislava najde na bojišči. Prizor, v katerem se Tugomer za vselej poslavlja od svoje žene, od svojega otroka in od svojega naroda, mora dobro igrati na gledališčnem odru pretresati vsa srca; saj še čitatelja do solz gane. „Umram!“ pravi Tugomer; a Zorislava:

„O ne, ne!“

Tako mi ne govori, Tugomer!
Ti ne poslušaj ga Morana mila!
Uže umreti? Zdaj še ne! Ne zdaj!
Komu ostaviš dete, komu ženo,
Samá na svetu, vsem neljubljena?
Kam pojdeti, kadar ne bode tebe?

In vsak čitatelj čuti, da žena, ki je tako navezana na svojega moža, brez njega ne more dolgo živeti. Z njegovo smrtjo so jej prerezane vse vezi, ki jo vežejo na ta svet. Zatorej se moramo čuditi, da se je pesnik, ki je vse značaje v svojej tragediji do skrajne meje dosledno narisal, ravno v Zorislavi precej pregrešil. Pesnik namreč pušča gledalca ali čitatelja v polnej nevednosti, kaj se se Zorislavo zgodi po Tugomerovej smrti. Iz poslednjih Tugomerovih besed smemo sklepati, da bode Zorislava živela pri svojej,

stvu v Gorico, da dobé natančne instrukcije kako ravnati, ako bi trebalo nagloma vojake sklicati. Hm! to kaj pomenja.

Predvečerajšnjim popoldne je nastala nenadoma huča nevihta, bliskalo in gromelo je in silni piš se je zaganjal v gosto deževje. V mestnem vrtu je treščilo blizu čuvajevе hišice; razkosalo je nekoliko količev, po katerih je napeljan drat kot zagraja okolo leh. Sicer se ni zgodila nobena nesreča in tudi škode ni posebne.

Naša čitalnica je nameravala napraviti prih. saboto zopet večerav zabavo v svojem vrtu, toda ker ni dobili godbe, se je stvar odložila. — Sosedna čitalnica v Solkanu se je preteklo nedeljo poskusila z enako zabavo v Mozetič-evem vrtu, a ni se ji po vsem posrečila. Vdeležba je bila sicer velika — prevelika, ker je hotel čitalnični odbor z javno zabavo tudi drugim neudom pokazati, kaj premore društvo in kako se zna pri svojih veseljih radovati. Zalibog, je prišlo vsled tega tudi nekoliko suroviae na vrt, katera je posebno med tombolo red kalila. Domačim pevcem so pomagali tudi Goriski, vsled česar so se zbori posebno v poznejih urah, ko so se nekateri nenuščni gostje razšli, prav dobro obušali. Med petjem so se užigali umetni ogaji. Sicer je bilo prav prijetno v lepo okinčanem in razsvetljenem vrtu; vbrano petje in zanimivi pogovori so nas pozao v noč veselo družili. — Pred zabavo je gospod prof. Kuralt razlagal v šolskih prostorih precej obilnemu številu domačih kinetovaicev umno vinorejo. — Govoril je razločno in lahko umljivo in nadjamo se, da njegov poduk ni padel na neplodovita tla. Tako so imeli Solkanci zopet svoj dan, o katerem smejo trditi, da so družili utile dulci. —

V Podgori, dné 24. julija. (Izv. dop.) Gotovo bodo zaumale Sočine čitatelje vesele novice iz našega kraja, ker mi smo prav skrajni stražniki slovenske narodnosti proti italijanstvu. Še pred nekimi meseci je tukaj majka Slava tako trdno spala, da je bilo skoro misliti, da se ne bode zdravila nikoli več. — A kar naenkrat začelo se je žariti tudi pri nas; uže sliši nježno šolsko mladino pogostoma izgovarjati ime Slovenec, katero ji je bilo poprej tukaj popolnoma neznano in uže so začeli otroci prepjevati naše lepe domače pesmi. — Laščina zgublja vidno svojo moč in nobeden si ne bi bil mislil, da se bo to tako hitro spreobrnilo, kakor se je. Ali ne more biti srce veselo, ko vse to zapazi. — Da so Podgorci napredovali v narodnem obziru, dokazujejo tudi slovenska vabila po Gorici na fantovski ples (semeuj) prešlo nedeljo. — Nasa odrasla mladina se sploh hvalevredno giblje in je v nedeljo napravila velikansko veselico pod milim nebom, katere se je vdeležilo par tisoč ljudi iz mesta in dežele, veselica pa je imela popolnoma slovensk značaj, kajti še celo transparenti z „dobro došli“ in umetnimi ognji kazali so veselje nad oživiljenjem slovenskih barv, slovenske zastave tukaj na skrajni meji. In procesija dopoldne, nij li bila gniljiva, ker se je pri njej odmevalo slovensko lepo vbrano petje iz mladih grl, ki se je menjavalo z močno in lepo vbrano godbo?

Vsak, kedor je to videl, občudovati je moral naše mlade Slovenke, ki so tako milo in čisto prepevale. — Vse to je velik korak naprej in nepristransko moramo priznati velike zasluge našega učitelja, g.

Bojanom poročenej sestri Grozdani. To pa je nedosledno, vsak pazen čitatelj to čuti in če se bode tragedija kedaj igrala, se ta hiba še jasneje pokaže. Kajti Zorislava je taka ženska, da po moževеj smrti ne more, ne sme živeti. Staroslovanski verski nazori, staroslovanski običaji, ves značaj Zorislavin — vse to zahteva, da ona mora po Tugomerovej smrti poginiti, kajti njena osoda je bna s Tugomerovo tako zvezana, da si jednega brez drugega ne moremo misliti. Kedaj in kako naj pogine, je teško reči.

Vem, da se mi lahko ometa: Zorislava ima sina in ker mora sin ohranjen biti, mora tudi Zorislava živeti. To je sicer res, a vendar ne popolnoma res. Sploh je vsa stvar teška, to je menda tudi pesnik sam čutil ter — molčal. A kedar svojo tragedijo drugič natisne, bi mi vendar svetoval, da bi jo v tem prizoru prepravil.

Zorislava je samo ženska, Grozdana pa ženska in domorodka — junaška deklica. Dvojno ljubezen nosi Grozdana v svojem srci, ljubezen do svoje drage nesrečne domovine i ljubezen do svojega plemetnega Bojana. In skoraj domovinska ljubezen prevaguje drugo, žensko ljubezen. Ko jo nemški nasehlenec Gripo prosi njenega srca, mu ponosno odgovarja:

„Ti si nemškega jezika,
Tuj človek, ne sin naše rodne zemlje,
Ni rodbine slovenske mož, ne znaš,
Ne moreš ljubiti, kar nam je drago,
Kar jaz Slovenka ljubim in pošujem,
A ne črtiti, kar je naša protivno. —
Ne prijam tebi jaz, ni meni ti!
Mej Nemci išči si neveste svoje!
... Rajsa starcu se udam
Slovenskemu, ki je uže Moran!

Š., ki si na vso moč prizadeva, da vcepi naši mladini veselje do dobrega in lepega in do prave narodne omike. — Bog ga živi! Naj se drži zmerom pri dosedanjih načelih, pa gotov more biti lepega uspeha in največe hvaležnosti starišev in slovenskega naroda. — Mej tem, ko izrečemo našo pohvalo tudi vrli mladini, ji gorko na srce polagamo, da napreduje na enkrat začeti poti in da se pripravlja na resen napredek ter mej seboj osnuje pod vodstvom vrliga učitelja domač pevske zbor, ki postane kras narodni čitalnici v Podgori. Ob enem pa opozorimo tudi goriske rodoljube, da bi enkrat napravili sem v Podgoro izlet ter osaovali v združbi z našimi mladenci kako malo besedo v izgled.

Iz Tolminskega, 17. julija. (Izv. dop.) V 13. listu „Gosp. lista“ naznanja se, da je živinorejski odsek knetijske družbe sklepal, da se razdelé neprodani biki italijanskega plemena kot premije italijanskim živinorejcem. Za boga! to je vendar nezaslišano, da se Italijani drznejo na tak sramoten način naš denar zlorabiti, katerega nam vlada ne oziraje se na narodnost pošilja. —

Da pa bodo čitatelji stvar razumeli, podamo naj jim sledeče vrstice. Ministerstvo poslalo je namreč 2000 gld., kakor se je govorilo, za nakup bikov italijanskega in slovenskega plemena. Italijani dobili so jih za 1000 gld. šest, Slovenci pak deset za isti denar. Laški prodajali so se v Gradišci za polovico nakupne cene, a prodal se je komaj le eden, tako da so morali italijanski biki zopet v Gorico, se vé da, na stroške deželne, kateri morajo še precej visoki biti. Ustreglo bi se nam jako, če bi kter gorisk rodoljub poizvedel, kakošni so bili ti stroški. Slovenski biki, ki so čez Bovec prišli, so se tudi za polovico cene prodali, tako da so gospodarji za vsakega 50 gld. plačali, 50 gld. je pa vladnih, kar je jako hvale vredno. Tako so toraj naši živinorejci pokazali, da jim je mar za napredek. Kaj pa vi Italijani? Zakaj vsiljute vašemu ljudstvu žival, da vam potem osle kažejo in se z vami norca delajo? Razvidno je iz tega, da Italijanom pripade skoraj 1000 gld. in da so najbrže še onih 500 gld., kateri so se za slovenske bike dobili, ostali italijanski biki požrli. Čudno, da goriski Slovenci, ki ste v bližini, tega ne izpovedite. Tako se tedaj ravna z denarjem, ki ga nam vlada pošilja. Ali je to enakopravno? Po našem mnenju bi morali tudi Slovenci bike zastoj dobiti; naj se jim tedaj denar, kojega so plačali, nazaj da. Mi nismo nikakor ne za to, da bi furlanski Jozua, kakor piše „Soča“, še dalje komandiral, ampak da bi vsi na to pazili, kako se ravna z našim denarjem. Naj se o tej stvari pritožba vloži na višem mestu.

Iz Vipavske doline, 18. julija (Izv. dop.) V nedeljo 9. t. m. bil je za slovenske lesodelavce na Primorskem jako važen in pomenljiv dan. Sešlo se je namreč iz vipavske doline v donberski čitalnici precejsno število mizarjev, stolarjev in drugih (iz Krasa sino jih pogrešali), da bi se razgovarjali o ustanovitvi „Narodno-mizarskega društva za Primorsko“, katero bode prav koristno in bagonosno, kakor se lahko iz sledečega govora g. Bavčar-ja razvidi.

„Nij mnogo let, kar je naš narod še v nevednosti spal, a zdaj nastopili so za nas novi časi, kajti

Zapisan, in se dam za njim zaklati
Na trizni, kakor je pri našem deklu
Obično bilo. Rajsa nego tebi!

A kakor je na jednej strani junaška, tako zna drugej mehka, ljubezajiva in ženska biti, odkrivši ljubljenemu Bojanu svoje srce:

„... Lada milozarna
Oprosti mi, ka reči ti ne morem:
Orožje pruni, hiti, prvi bodi,
Kder starci naši govore o boji,
Kder lok zvenči in ratni konj rezgače,
Kder sečne rane padajo na Nemca,
Zdaj nij dostojno, sladko se ljubiti,
Dokler nam spasena še nij očina,
A lice nje še nij krvi oprano! —
Tako menila sem poprej na skrivnem,
Da bodem govorila drazemu
Ob takej priliki, — a zdaj ne morem,
Ne morem te pošiljati od sebe!“

In ko ljubček njen v boj odhaja, mu naroča:

„... A ti najprvo
Očino sveto pomni, dragi moj,
Ter po očini pomni tudi — mene!“

V občé je episoda mej Bojanom in Grozdano jedna najsvitljejših mest v vsej tragediji.

Z nobeno osodo pa pesnik nij bolje pokazal, kako ume značaje krepko risati, nego z Vrzo, babico Tugomerovo.

Vrza je silno stara žena, polna vere in zaupanja v stare slovenske bogove. Starost in toga, kajti Nemci so jej pobili dva sinova, sta jej omračili pamet; kar ima svitlih trenutkov, prebije je večidel se svojim mladim pravnukom Rastkom, sinom Tugomerjim, pripovedovaje mu pravljice o hrabrih činih svojega rodó

narod naš zaveda se, začel se je duševno gibati in mnogostransko napredovati. V prvi vrsti nara gre pa skrbeti za zboljšanje materialnega blagostanja našega naroda.

Da smo duševno napredovali, zahvaliti se imamo onim narodnim boriteljem, kateri imajo zares ljubezen do svojega naroda, ki so žrtvovali in še žrtvujejo svoje zdravlje, dragi čas in danar za narod, ki morajo za-nj tudi sovražne napade prenašati. Naša uzvišana, sveta dolžnost naj bode, te narodne boritelje vsaj materialno podpirati, da ne obličimo v napredovanji ali celó ne zaspimo, da zopet ptujec nad nas ne pride, ki nas bode tlačil.

Da pa mi tem izdatneje naše boritelje podpiramo, treba nam samim v vsakem obziru na to misliti, kako si zamoremo mi zboljšati gmotno naše stanje.

Zalostno bi bilo, ko bi mi kmetje in rokodelci, ko nam je pot uže nakazana, ne mogli po izgledu tujih omikanih narodov v materialnem obziru napredovati. Ne bodimo več starokopitneži in osnujmo si vsakovrstna društva, delajmo in podpirajmo se uajemno in skrbimo sami za povzdigo svojih izdelkov in pridelkov, potem se bodo ti-le tudi dražje in laglje prodajali.

Po precej dolgem govoru predlagal je g. Bavčar in tovariši, naj se osnuje narodno mizarsko društvo, katero bi imelo svojo zalogo mizarskih izdelkov v Gorici in če bi kazalo, pozneje tudi v Trstu. Po jako temeljitem motiviranji tega predloga po g. Bavčarju, prečita g. Černigoj načrt društvenih pravil.

Na to nastane precej živahna razprava posameznih toček in na zadnje izvoli se odsek treh članov (F. Bavčar, J. Žigon in J. Černigoj), kateri ima nalogo na podlagi te razprave pravila sestaviti in je pri prvem prihodnjem obč. zboru predlagati in tudi za prvi občni zbor z dogovarjanjem z drugimi udi dnevi red določiti.

Na to ostali so še navzoči skupaj v veseli družbi in najljubše se je na prospah novemu društvu in izraževala se je vsestransko nada in želja, da bi iz tega malega semena vzrastlo velikansko drevo, katero pred nikako sapo ne bode omajalo. Razšli so se še le v večer z obljubo, da se še pred občnim zborom se enkrat snidejo, in zahvaljujoči se vrlim Dornberžanom za jako prijazni sprejem.

Iz Kobarida, 21. julija. (Izv. dop.) Redka so poročila iz teh krajev in vendar bi bilo marsikaj poročati. A domačim je vse znano, kar se doma godi in da se po svetu še kedo drug za Kobarid in njegove razmere briga, zato se menda tukaj nihče ne zmeni. Jaz imam pa slabo navado (ali dobro, če hočete,) da na potovanji povsod, kar je kolikaj zanimivega „preštetujam“, v svojo torbico pospravljam, in po tem „Soči“ v žehto pošiljam. Navada je železna srajca in mene se je v Kobaridu omenjena navada tako trdno oklenila, da ji moram zvest ostati; za to se pa zanašam, da mi nihče ne zameri, če izpraznim v Soči nekoliko nabranih zanimivih vesti iz Kobarida.

Kobarid je zares prav prijazen kraj v prijetni okolici, katere ne kazi nič druzega nego tako imenovano blato ali močvirje, o katerem pa hočem pri drugej priliki kaj omeniti. Tukajšnje šole — trirazredna ljudska šola in pripravni tečaj za učiteljišče — so prihranjene v lastnem, velikem poslopji, katero se ima s časoma le še primerno popraviti in vravnati — po

ter o krvavih pobojih z Nemci ter tako v otročjem srci Rastkovem budé i neté ljubezen do svojega, a srd i sovraštvo do nemškega naroda. Takoj v drugega akta prvem prizoru je pogovor mej Vrzo in Rastkom eminentno poetična in plastična slika, kakoršnih nahajamo samo pri najboljših pesnikih.

Ravno tako dovršen je monolog Vrzin v 5. aktu. In baš se zadnjimi prizori, ko Vrza nastopi, se je pesnik pravega umetelnika izkazal. Kako rad posebno v tragedijah celo priznanim pesnikom konec poteče ter se pogubo kaker voda v pesku; a v našej tragediji nahajamo krepko dejanje notri do zadnje vrstice. Uže situacija je taka, da v največjej meri vzbuja našo pozornost. Noč. Krvavo bojišče. Tugomer zapuščen leži mrtev na tleh. Vrza nastopi. V svojej dušnej blodnji sama soboj govori ter o velikej nesreči ki je zadela nje rod i njeno domovino, celo o slovenskih bogovih dvomiti začinja:

„... Ha, ha, ha!
Čemu v nebesa? Kdo je tamkaj gori?
Moj Tugomer pomiril je bogove:
Triglava, Rujevita in Peruna,
Zato na zemljo dež krvav v je lil,
In zdaj po tleh stoji v globokih lužah.
To bila tebi krma bi, Perun!
Da bi vesel z jezikom se obliznil.
Ne baš! — Odp'ra žrelo zemlja žejna,
Rudeca krvca v grlo nje grgrá,
Grgrá, grgrá, gr. gr.!

(Ugleda Tugomera.)

Kdo li je ta?

Širokopleč in dolgovezen mož.
Sanjala sem — a sanje so laži —
Da tudi jaz imela sine take.

tem ne bo menda lepšega šolskega poslopja v celi Soški dolini (dokler se ne sezida morda preporno šolsko poslopje v Tolminu). Posebno pohvalno mi je omeniti obširnega šolskega vrta, za kojega pravilno in razumno vredbo si hoče pridobiti vrli gosp. šolski vodja Dominiko odlične zasluge. On namerava namreč izkoristiti vrt ne samo za šolski poduk — ampak tudi v najpraktičnejši prid cele okolice, nasajevaje in požlahtnovaje v njem najboljše sorte sadnega drevja, katero se bo po tem po primerno nizki ceni delilo med tukajšnje kmetovalce. Misel je lepa in dobra in začetek kaže, da se utegne uspešno vresničiti.

O Kobaridu je znano, da ima dobre pevce, ki se po sluhu in glasovih odlikujejo mimo pevcev mnogih drugih krajev. A kaj bi pevci razkropljeni in osamljeni — brez sposobnega in marljivega pevovodje, kojega naloga je, da jih vabi in druži in vodi in vodi? Nič prav nič! Mnogi bi se morda niti ne zavedli lepega božjega daru, drugi bi ga morali zanemariti, še drugi bi se k večjemu v krčmi pri sladki kapljici — a nikdar ne v vbranim zboru — z njim ponášali itd. in svet bi ne vedel, da so v Kobaridu dobri pevci. A hvala Bogu! Kobarid ima tudi prav sposobnega in marljivega pevovodjo, gosp. nadučitelja Carlija, kateri se zares mnogo trudi in mnogo časa žrtvuje, da uri svoje pevkinje in pevce — posebno v cerkvenem petju. Skoro bi rekel, da nisem nikjer na Goriškem slišal lepšega petja v cerkvi kakor tukaj, — obžalujem le, da ga nisem mogel slišati tudi v čitalnici, koja žalobog hira ali prav za prav praviloma niti več ne obstoji.

Imeli so tukaj pred leti vrlega kaplana, domačina, kateri je menda društvo ustanovil, a mu znal tudi po tem pravi živeli vdihati, da se je naglo razvijalo in razcvitalo. Imeli so takrat lepe, mnogoobiskovane besede s petjem in glediščnimi predstavami, o katerih je tudi „Soča“ pohvalno poročala. Kobarid, kateri ima narodno še precej vzbujeno prebivalstvo in vmes lepo število inteligentnejših oseb, ponášal se je takrat zares lahko s svojo živo čitalnico. A voditelj je šel in izmed nekaterih sposobnih mož, ni bil noben tako iskren in nepristranski rodoljub, da bi bil vodstvo s tisto ljubeznijo do stvari in s tistim taktom nadaljeval, kojih treba, da se društvo živo in čvrsto ohrani. Plamen na domačem narodnem ognjišču je začel pojemat i omahavati, dokler ga ni sovražna sapa osebnega mrzenja in z njo vred še kak drug nasproten piš popolnoma izpihuil. Zdaj brli le še par iskric — zadnje iskricice, katere se trdovratno upirajo žalostnemu poginu. Kdo bo tu prvi spregovoril blaženo besedo sprave, kdo ji pot ogladi, kdo jo izvede — da bomo skoro praznovali veselo vzbujenje narodne čitalnice v Kobaridu? — Kobariski možje ne bodite šalobarde!

iz slovenskega Štajerja, dne 24. julija. — Uže je splavalo mnogo vode po Savinji v Savo od kar vam gospod urednik nijsem spisal dopisa za Vaš list. Pa „pasiensa“; človek nema vedno časa za to. Kaj bi tudi pisal? Novic nij posebnih, da bi jih našim p. n. čitateljem i čitateljicam zabilježil. Ipak naj pričnem pri vremenu, da zastojem našemu Preširnu. Letos smo pogrešali spomladi. Imeli smo vedno neprijetno, mrzlo vreme. Snežilo je celo zimo kakor bi berače trgal. Po binkoštih je začela takoj nestrpljiva vročina. Imeli smo 27 stopinj v senci. A glejte Ju-

Ne vem, li jednega? Ne! Dva? Tri? — Tri!
A tega je uže desetnajst let,
Desetnajst let in pol, če ne i več —
In vnuka Tugomera. (Zakriči) Tugomer!..

Spoznavšej svojega vnuka se jej pamet povrne in kamen mora omečiti njena mila tožba po vrlim Tugomeru.

A spet jej vskipi jeza, ko pristopi Geron z Radulfom in ostalo družino. Stare raue se jej spet ponove, ko ugleda Nemce pred soboj stojet; in ko Radulf omenji, da škoda, da je bil tako hraber mož kakor Tugomer pogan in Sloven, tedaj zakriči Vrzino osvete polno srce:

„Kako si rekel? — Kaj? Pogan? Sloven?
A kdo si ti? — Ne veš li, da si bes?
In kar smrdi še bolj, da Nemec si?
Pes brani se pri nas imena tega,
Zalaje in okolje ga razkačen.
Kdorkoli bi za Nemca ga poklical.“

In materin obup, materino prokletstvo, materino gorje se čuje iz poslednjih besed, s katerimi do skrajne meje nesrečna Vrza Nemce proklinja:

„Vi samogoltni, krvogledi Nemci!
Volkovi gorski vi, nikoli siti!
Lokajte krv, ki ste jo pretočili,
Zaklavši talov dvajseti in osem,
Ubivši meni tužnej tri sinove
Državo porobivši nam slovensko,
Kateraj bila kneginja sem jaz.
Ce je, da res v nebesih kdo boguje —
Peruna nij, Triglava ne tam gori,
A možno, da kdo drug, močnejši bog

pieter pluvius je začel zlivati kakor iz škafa i zopet je bilo — hladno. Zdaj imamo — akopram v pasjih daovih — stanovitno vreme. Dobrodejno kopej v Savinji, katera ima sedaj 17 1/2 stopinj, uživamo. Kar se tiče socialnega življenja nij kaj posebno živahnega. Povsod vlada, več ali manj, saison morte.

Kar se tiče politike opazujem, kot miren opazovalec, večjo živahnost. Jugoslovanska vojska je vedno na dnevnem redu naših pogovorov. Vsaki dan komaj pričakujemo pošte, da nam prinese časopise in, da poizvemno novostij iz bojišča.

Dijaki so došli na počitnice i v izobraženem, mladem krogu konversirati je kaj prijetno. Učitelji bodo imeli meseca avgusta uradne učit. konferencije. Učitelji vranskega i gornjegradskega okraja imamo tako sejo dne 10. avgusta v Braslovcah. Tudi „učit. društvo za slov. Štajer“ bode dne 15. avgusta na Marijin praznik zborovalo v Ptuj i primorskim učiteljem se priporočamo za telegrame. Šolsko leto za ljudske šole konča se le 16. septembra. Salve!

Mozirski.

Politični pregled.

V Gorici, 27. julija 1876.

V notranjem vse miruje in tudi Madjari so vmolknil; nemara da se v Avstriji nekaj kuha? Naš cesar sešel se je bil z nemškim cesarjem v Salzburgu; prav prijazno, bratovsko sta se objela in kušnila in tudi po kratkem času se ravno tako zadovoljna zopet ločila. Ole Vilém odpejljal se je naprej v gastanjske toplice.

Turčija jadi se jako nad Avstrijo radi zaprtja kleške luke; turški državniki pravijo, da to je enako napovedanju vojske in da to ne pomenja nič manje, kakor izgubo Hercegovine in Bosne. Vložila je zoper to protest pri vseh velvlastih, a pomagal jej menda ne bode nikdo, ker to, kar Avstrija v orientalnem vprašanji počne, izvira vse iz dogovorov v Reichstadtu z ruskim carjem in obojih kanclerjev in ob enem v porazumljenji z Nemčijo. Kdo se pak upa protiviti zmernim in premišljenim korakom zveznih velesil? In saj bi bilo tudi prav žalostno, ko bi se še dandanes kdo nahajal, ki bi troh-ljivega zmaja hotel le zagovarjati, ne pa braniti. Dovelj časa Turek je po Evropi slabo gospodaril, zdaj pa naj se mu mesto odkaže, kjer bode lahko v miru počival. Pošlje naj se Turčijo tje kam v Azijo, in naj se je nikar več ne trpi v Evropi, drugače ne bode tudi nikdar miru.

Strašanska klanja bulgarskih nedolžnih otrok in žen izveršujejo Čerkesi; kamor le pride ta divja druhal, povsod neusmiljeno mori in požiga, da ne ostane za njimi družega nego gola tla — puščava. Tudi v Macedoniji na gerško mejo nameravajo Turci naseliti 70.000 Čerkesov, a Gerška menda ne bode tega trpela, kakor varuhi ubozih bulgarskih Slovanov, ampak zagra-

Ta vam prekolni vlast, telo in dušo!
Če kdo boguje i po vzduhu sinjem
Ta vam prekolni žene in otroke!
Če kdo boguje v črnem dnu zemlje,
Prekolni vam orožje in selišča,
Kakor vse to preklinjam tudi jaz, jaz!
Ter ako vi prerokovati znate,
Učena sem i jaz besedam večim.
Uho odprite, v grozi strepetajte:
Ugrabili ste vse, kar smo imeli,
Ne v pravdnej rati, nego iz prevare,
A bode tisoč let vas drgetanje
Na tleh ukradenih, do zdaj slovenskih,
Od mnogim vaukov naših okrog sebe,
Ki rasti bodo, kakor v vesni trava,
Na jugu, severu in vshodu ravnem
Ter gledali čez plot v državo nemške,
Dokler ne zagrmí osoda vaša,
Slovenski dan. — Gorje tedaj nad vami,
Kadar na vas naš rod razjarijen plane!
To kakor zdaj u nas neveste, žene
Ter matere in starci plačevito
Kričé, zámán lomeč z rokama k bogom,
Tako vreščali bodete vi Nemci
Tedaj, zámán, zámán lomeč z rokama!
Nebo ostane tudi vam gluho
Na veke, vekom veke...“

(Mrtva se zguzi.)

To je zdrava poezija, to je krepak konec! Vrzo igrati, dobro jo igrati, to bode teška naloga, a hvalježna naloga!

(Konec prih.)

bila bode za orožje in o pravem času še obrnila se divjaškega nasilja.

Zdaj še le so se obelodanile točke rumunskih terjatev, katere so se visoki porti v obliki „note“ vročile. Mi smo uže v zadnjem listu svoje mnenje o pomenu teh terjatev izrekli; sploh se misli, da to pomenja vojno Rumunije s Turčijo. Točke se glasé: Pripoznanje Rumunije kot historične individualitete z ravno tem imenom; pripoznanje diplomatskih rumunskih agentov kot zastopnikov Rumunije z isto veljavo in istimi pravicami, kakoršne imajo zastopniki drugih neodvisnih vlastij; pripoznanje rumunškega konzularnega sodišča, državnih mej in določanje mej na podonavskih otocih; pravico sklepanja kupčijskih, poštnih in telegrafskih pogodb; pripoznanje rumunskih potnih listov in določba, da se turški konzuli ne smejo utikati v prepire rumunskih podložnikov.

Končem naj omenimo še nekega inspiriranega članka berlinske „Post“, po katerem naj bi se ustvarila podonavska konfederacija pod avstrijskim pokroviteljstvom. Srbija, Rumunija in Černagora naj bi postale samostalne, Bulgarija naj bi prišla pod kacega ruskega velicega kneza, Bosnija pa pod Avstrijo. Carigrad in ostanek Rumelije bi pa ostal Turčiji, katera bi glavno zaslonbo imela v Aziji. Gerška bi se morala povekšati z nekimi otoci, Kreto in nekaj čisto grških okrajev na severnej njenej meji.

Razne vesti.

Srbski vojskovodje. P. n. gospode „Sočine“ čitatelje i čitateljice bode morda zanimalo poizvedeti, kateri možaki stojé, kot vodje, na čelu srbske vojne v jugoslovanskej vojski. Po vrsti jih prinaša „Augsburger Allg. Zeitung“ i po tem tudi „gračka Tagespošta“ tako-le:

„Jeden najodličnejših domačih častnikov je general Ranko Alimpić, kateri je nemško izobražen bil. Alimpić se je udeležil ustaje proti Aleksandru Kara-georgieviću l. 1858. Radi tega je on tudi iskren podvrženik Obrenovičeve dinastije. — Kot diplomat nij bil srečen — za tacega so ga rabili prilično pri poravnavi s Črnogoro.

Šef generalstaba podpolkovnik Ljubomir Ivanovič je eden najinteligentnejših častnikov srbske armade. On je bil mnogo let predsednik kartografičnega oddelka v vojnem ministerstvu, poveljnik vojne šole in pred dvema letoma pak minister zidarstva (Bautenminister) v kabinetu Marinovič. Akopram je on še mlad mož, ipak ga čislajo kot strokovnjaka v vojaških strokah in prav dobrega poznavatelja balkanskega polotoka. V Črnogori je več časa živel in on je v kneževem krogu znana i obče priljubljena oseba. Ivanovič je premišljen, potrpežljiv i odlikuje se s posebno lepo manijero.

Polkovnik Milojko Lješaniin, poveljnik timoške vojne, je Ivanovičev kolega. Njega tudi števajo kot izvrstnega izobraženega častnika. Akopram je on še mož male preteklosti, moramo ga ipak hvaliti, kajti od kar je počil prvi srbski top, se on izvrstno drži. Lješaniin je bil vojni minister.

Polkovnik Tihomir Nikolić, vojni minister, je popularna oseba v glavnem mestu in tudi v vojni priljubljen častnik. Tudi pri dvoru slovi on kot persona grata i je v kneževem sorodu. On slovi tudi kot organizator srbske vojne i ima za to največje zasluge. Bil je prej komandant posadke v Belgradu i knežev adjutant. Uozneje je stopil v Rističev kabinet kot vojni minister i ostal je v tej službi tudi pri kabinetu Kaljevič i je sedaj zopet ud Števca-Rističevega kabineta.

General Cah si je v Srbiji pridobil vsakojaka zasluženja in je jeden najstarejših častnikov srbske vojne. Rojen je Moravec in je prišel pred 25 leti v Srbijo, kjer so ga takoj v državno službo sprejeli. V magjarskej ustaji l. 1848—49 je komandiral v Karpatah jedno slavonsko četo prostovoljcev. On je v pravem pomenu besede teoretično izurjen vojak, a praktično nij baš dosta poskusil. Kot tehnikar je on dosta študiral zemljiške učenosti in v kartografiji se je tako izobrazil, da je postal generalštabni častnik. Kot profesor v belgradskej vojaškej akademiji si je pridobil štovanje i ljubezen svojih učencev. Večina mlajših štabnih i drugih častnikov so bili njegovi učenci. Pri knezu uživa on veliko zaupanja i časti. Polkovnik Antonij Oreškovič je šef generalstaba drinske armade. On je bil avstrijski stotnik i stopil je pred osmimi leti v srbsko službo, a brez nobene šarže. Organiziral je bosnjaške ustaše. Generalu Blaznavacu i Ristiću je tudi dobro služil.

Na Drini operajoči glavni vojni, kojo Alimpić komandira, pomagajo prostovoljci pod poveljstvom podpolkovnika Gruja Miskoviča. On je star vojak i je bil l. 1848 na Ogerskem podpoveljnik v armadi

generala Knitšarina i pozna že od istega časa dobro vojskine umetnost. On je natančen, strog, a proustvoljcem priljubljen oče. Njegov generalstabni šef je Paja Putnik, znani kapitan uže iz ogerske ustaje; on je junak, ki mu nij v srbske vojske ustaje; Putnik je rojen v Opovem v Banatu; bil je izvrstno izobražen i stopil je še pred ogersko ustajo kot srbski narodni častnik v vojno. Nij ga vojaškega klasikarja, da bi ga on ne poznal. Njega glavno delo je bilo organizacija srbske vojne, katera se mu nij dopadala i jo je strašno kritiziral. Bil je na to v Pančovi voljen za mestnega glavarja, a vlada ga nij — radi iskrene narodnosti — potrdila. Zbiral je vse opazke o organizaciji srbske vojne i izdal je na to knjigo. „Misi o vojaški organizaciji Srbske“.

Majorski Vlaković je bil l. 1854 v ruski službi pri Sebastopolu. Zgubil je tam jedno nogo. Radi svoje nepopisljive držnosti postal je tačas kapitan i dobil Jurjev in Vladimirov red. Vrnivši se v Srbijo stopil je v srbsko vojno. Odlikoval se je posebno l. 1862, ko so Turki Belgrad bombardirali. Pozneje je stopil iz srbske službe, ker so ga pisano gledali radi tega, ker je bil z omladino v zvezi. V najnovejšem času je organiziral bosnjske ustaše in stopil je še pred vojsko kot major v srbsko vojno.

Srbski nadpoveljnik je general Černajev, kajega životopis je prinesel „Slov. Narod“ v št. 155. Ta general je eden najmožnejših ruskih vojskovodjev; on je še le v 48. letu, pa ima za seboj tako slavno kariero, da morda noben general v njegovih letih po vsej Evropi njuna take. Pridobil je Rusiji v časih tudi na svojo roko velike dežele v Aziji in postal je tako popularen in mogočen, da so se ga začeli bati ruski viši generali in ministri, ter so mu toliko časa zabavljali, da je zapustil pred par leti armado in prevzel uredništvo znanega velikega lista „Ruski Mir.“ Ko pa je zaslusal, da se srbska pripravlja na boj s Turčinom, ponudil ji je svoj život za svobodo Jugoslovancev, kateri zdaj uživajo največje simpatije pri ruskem narodu. Černajev je gotov zmage in uže prvo strategično izpostavljenje njegove vojske pridobilo mu je ime pri vseh strokovnjakih, da je resnično ženijalen general.

Iz vsega razvidimo, da stojé srbske vojni izvrstni možaki na čelu. Kličemo jim tedaj Slovenci s Moskovskim slovanskim odborom: „Sveta misel slovanstva naj vas vodi k zmagi! Vaša zmagaja je naša zmagaja. Slava idji slovanskej!“ Mozirski.

Razpisan je konkurz za šolsko leto 1876-77 za letni stipendij f. 150 a. v. ustanovljen po baronu Hektorju Ritterju Zahonjskemu za enega mladenca iz Goriškega, kateri obiskuje kako trgovsko akademijo, ali politehniko ali pa kak drugi viši obrtnijski zavod v Avstriji ali pa na inostranskem. Oni mladenčiči, ki hočejo prositi za ta stipendij morajo vložiti dot. prošnje najdalje do konec oktobra t. l. Prošnje morajo biti podprte se sledečimi dokumenti: 1. Spričevalo, da je prosilec vpisan na akademiji ali zavodu; 2. spričevalo zadnjih dveh šolskih semestrov, ali pa spričevalo izvršene mature; 3. spričevalo pristojnosti in premoženja od strani domačega zupanstva. Stipendij izplačeval se bode vsa šolska leta dot. šole v dveh poluletnih obrokih proti pobotnici in dokazu, da se dijak pridno učí.

Trgovci pozor! — Avstrijski nadkonzulat v Liverpool-u na Angležkem opozoruje vse trgovske zbornice zaradi sleparij, ki se pogostoma godé na Angležkem zaradi pomanjkljivih informacij. Onim trgovcem, ki stopijo v kako trgovsko zvezo, je treba torej zanesljivih informacij, da ne zabredejo v velike zgaube in omenjeni konzulat nasvetuje firmo, „Seyd & Comp., lastnike lista: „Commercial List v Londonu, 1. Princes Street, Bank London E. C.“ — Ti gospodje pošljejo proti odškodnini 2 gl. najzanesljivejše informacije.

Janežičeva slavnost v Lešah na Koroškem zanima tudi nas goriške Slovence. Goriška čitalnica in pevsko društvo „Slavec“ odposljeta deputacije, kateri bosti odrinili uže 11. avgusta zvečer iz Gorice čez soško dolino v Kobarid in drugo jutro prav rano čez Predel v Trebiž in po železnici naprej do postaje Vrba (Velden). Čitalniški odbor in pa odbor Slaveca vabita svoje ude, da se še kak prostovoljec pridruži tema deputacijama in ker bode potovanje jako zanimivo, in ker tudi stroški ne bodo tako veliki, nadejati se je obilega vdeležstva. Dobro bi bilo, da bi se tudi trzasko deputacije združile z goriškimi, ker potovanje čez Predel je jako zanimivo. Kedor želi potovati z omenjenima deputacijama, naj se oglasi do 10. avgusta pri našem uredniku. Rodoljubje iz soske doline pa se lahko zbirajo v Kobaridu 11. avgusta zvečer, kajti želeti je, da bosti tudi čitalnici v Tominu in Kobaridu zastopani pri slavnosti. Goriški Slovenci morajo pokazati bratom na Koroškem, da so vneti za čast naroda slovenskega.

Vabilo k besedi, ki jo napravijo Sovodenjski rodoljubje 30. t. m. sé sledečim programom: I. del. 1. Petje: Zakletev viharja; 2. Deklamacija: Ljudmila; 3. Petje: a) Slovenska deklica, b) Večerna; 4. Govor;

5. Petje: Jadransko morje; 6. Dvogovor iz „Viljem Tell-a“; 7. Petje: Mihova ženitev; 8. Deklamacija: Proklete grablje; 9. Petje: a) Hercegovska, b) Solza; 10. Deklamacija: Svarilo. 11. Petje: Sladka kislica. II. del. „Bob iz Kranja“, šaloigra s petjem v dveh dejanjih. Vstopnina: 20 kr. Čisti dohodek je namenjen za LAVRIČEV spominek. Radodarnosti se ne stavijo meje. Začetek točno ob 7 1/2 zvečer. Po besedi ples. Vstopnina k pesu znaša 1 f.

Nadjeti se je, da se bode vdeležilo prav mnogo rodoljubov iz vseh krajev te veselice, katera je prva v korist Lavričevemu spominku. Živeli rodoljubje Sovodenjski!

Deželne postave. Prvi snopič „priročna izdava deželnih postav veljavnih za pokneženo grofijo Goriško in Gradiško“ katero priobčuje dež. uradnik g. E. Klavžar, je ravno kar na svitlo prišel in drugi bo tudi koncem prihodnjega tedna dotiskan. Dobiva se ta zbirka postav pri knjigotrcu Paternolliju na Travniku v Gorici ali pa po pošti. Delo se odlikuje po lepi vredbi, čedni obliki in razločnem tisku: Prvi snopič obsega deželno ustavo, postavo za stran volitve v deželni zbor in občinski red. — Vsakemu državljanu more le koristiti, če pozna postavo, po katerih se moravati, posebno pa one, katere ga bolje od bliz zadevajo. Zatorej voščimo prav topla, da bi se Klavžarjeva zbirka postav prav naglo in močno razširila po deželi in da bi po svoje pripomogla k pravemu napredku naših deželanov.

Razstava izdelkov bratovščine vednega češčenja sv. R. T. bo 9. 10. 11. in 12. avgusta v hiši predsednice grofije Coronini-eve od 9—12 zjutraj in od 3—6 popoldne.

† **Ivan Nep, Stres.** — Zopet je pobrala nemila smrt mladega po letih, moža po duhu in zmožnostih. V nedeljo okolo devete ure umrl je čast. g. Ivan Nep, Stres, vikar v Podsobotinu pri Gorici. Rojen je bil 4. maja 1847 na Idrijskem pri Kobaridu od premožnih, še živčih starišev. Obiskoval je z odliko goriške šole, latinske in bogoslovske, čeravno mlad, prekosil je v marsikteri stroki svoje vrstnike, tako da je bil odmejen svoje študije na kakem bogoslovskem ali filozofičnem oddelku vseučilišča nadaljevati. Tudi njegovi predstojniki so bili enakih misli. Po končanih bogoslovskih šolah prišel je najprej kot kaplan v službo v Kanal, kjer je bival eno leto. potem se je preselil v Miren pri Gorici in tam je tudi zelo toliko časa delal, pa obolel je prav močno. Po več ko enoletnem bolehanju okreval je toliko, da je ravno izpraznjeno, precej lahko službo v Podsobotinu nastopiti zamogel. Tu je toliko dobro se počutil, da je ves čas poleg duhovske službe opravljal še službo učitelja in do zadnjega časa, kakor kaže njegova nova slika, je bil videti zdrav in še precej čvrst.

Kaj da ga je tako naglo na smrtno posteljo položilo, se ne more za gotovo reči. Najbrž je podedoval od svoje matere marsikako telesno slabost, kajti tudi ona je bila ves čas njenega življenja slabotna in boleha, morda je tudi preveč zdravil vžival. Službene težave in nesreca v družini gotovo tudi niso bile brez nasledkov. Gotovo pa je bila volja božja, da je ranjki Ivan moral tako zgodaj svet zapustiti.

Stres je bil priljubljen pri svojih vrstnikih, spoštovan kot duhoven in visoko čislán zavoljo značajnega obnašanja. Kot narodnjak ni mogel posebno zadnji čas veliko za javnost delati, hitro po končanih študijah pa se je vdeleževal, kakor tudi še pozneje, javnega političnega življenja.

Kot duhoven je bil vesten spolnovalc svojih dolžnosti in se je s tem povsod prikupil. Tudi na smrtni postelji je večkrat prejel svojega Odrešenika in kot popotnico za večnost zadnjikrat dan pred smrtjo. Vdan v voljo božjo je po hudem trpljenju v nedeljo okolo 9. ure zjutraj sklenil svoje življenje v prič svojega očeta in svoje matere.

Kako je bil ranjki Ivan priljubljen pri svojih ovčicah, pokazalo se je v času bolezní, posebno pa dan pogreba. Domačini so popraševali, kako gre gospodu v času bolezní, vedno je bila hiša polna žalostnih in stariše tolažečih. Podsobotincev, pri pogrebu so bili vendar vsi. Šolarji in šolarce so začele dolgo vrsto pogrebcev, spreved je vsoil preč. gospod župnik solkanski Podroka, spremljan od 15 drugih duhovnov, ki so prišli iz mesta in okolice svojemu prijatelju in znancu zadnjo čast izkazati. Marsikako oko je postalo mokro, ko so mladega duhovna v hladno zemljo položili.

Ranjki Stres je rad podpiral slovensko slovstvo z naročevanjem, bil je ud več društev, in se posebno prva leta pečal z zgodovino. „Slavec“, čigar ustanovnik je ranjki bil, je želel nagrobno mu zapeti, ker je bil pa pogreb predpoldne, in gospodje pevci so večidel v šolah, ni bilo mogoče pri pogrebu te časti mu izkazati, morda pojde na dan osmine, ki bo v tork 2. avgusta ob 7. uri.

Počivaj tedaj v miru, dragi Ivan! Mi te ohranimo v blagem spominu.

Pevsko društvo „Slavec“. Pevska poskušnja za Terst, terzaško okolico, Nabrežino, Prosek, Komen itd. bode v Nabrežini v nedeljo 6. avgusta t. l. ob 3 popoldne.

Prav vljudo vabi k tej poskušnji vse p. n. gospode pevce dotičnih oddelkov „Slavec“ pevovodja.

Iz Kobarida se nam piše: Naš narod krvavo pogreša vsako, posebno mlado moč, ki bi imela na domačih tleh koristiti, pa nam je odtetnjena. Narodna zemlja bi morala naš naraščaj malo bolj naše vleči negotujina. Naša ožja domovina potrebuje postavim zdravstev, in ravno zdaj je več takih mest razpisanih. Naš rojak Med. dr. Josip Kenda pa služi v iriški okolici. Toliko bolj nas to žali, ker ga poznamo kot vestnega zdravitelja in verlega rodoljuba. Najhen razloček v plači bi ne smel odločevati pri naših mladih možeh. Doinovinine rane so v prvi vrsti smiljenja vredne. Naj bi prišle te verstice na pravo adresu! —

Javna zahvala.

Velečastiti gospod „Andrej France Žnidarčič“, občeznani vikarij na Banjsicah in bivši c. kr. okrajni šolski nadzornik, poslal je meni podpisanemu „10 iztisov svoje Abecednice“ s pridejanim pismom, v kojem me prosi, naj je razdelim mej domoljubne slovenske in hrvatske pripravnike tukajšnjega učiteljskega „brezplačno“, zagotavlja me še, „da mu nij toliko za denar, kolikor za napredek mar!“

Za to lepo darilo izrekam podpisani v imenu vseh obdarjencev domoljubnemu, za blagor narodnega šolstva unetemu in trudečemu se gospodu darovalcu: najtopljejo zahvalo!

V Kopru 18. julija 1876.

„Janko Leban“, l. r. učiteljski pripravnik.

Oznanilo.

Med Dr. Keršovani preselil se je v rastel v Fitz-ovo hišo, št. 461 in bode, kakor dozda, zdravil na svojem domu vsaki dan.

Št. 317.

Razpis učiteljskih služeb.

Po sklepu tega okr. šolsk. svetovalstva ste s tem razpisane dve podučiteljski službi II. vrste, in sicer v Tominu in Kobaridu z letno plačo 300 gold., postavnim odškodovanjem za stancovanje in 200 gold. osebne doklade. Prošnje s potrebnimi dokazi, posebnó sé spričevali o pripravnosti za podučiteljstvo, naj se vložijo najdalje do 31. avgusta t. l. in sicer pri dotičnih krajnih šolskih oblastnjah.

Prošnje onih učencev, ki so že v službi, imajo se predložiti po poti predpostavljene okrajne šolske oblastnije.

C. KR. OKRAJNI ŠOLSKI SVET

v Gorici 12. julija 1876.

Svilorejcem pozor!

Podpisani kupuje galetó, iz katere so uže izlezli metulji (Sbusa) domačo rumeno po fl. 2.15, zeleno in belo japonsko pa po fl. 2 dunajski funt.

Pošilja se lahko po pošti v koših (ne zabojih).

Viktor Doleneč.